

Sygn. akt VIII Gz 205/16

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lipca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym :

Przewodniczący SSO Patrycja Baranowska

po rozpoznaniu w dniu 6 lipca 2016 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko D. S.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin- Centrum w Szczecinie z dnia 21 marca 2016 roku, sygn. akt XI GNc 2025/15

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Rejonowy S.- Centrum w S. oddalił wniosek pozwanego D. S. o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty od zarzutów.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd wskazał, że pismem z dnia 19 lutego 2016 roku pozwany wniósł o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty od zarzutów wskazując, że nie jest w stanie jej ponieść bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania siebie i rodziny. Sąd powołał się na art. 102 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2014 r., po. (...) tekst jedn.), opisał wyjątkowość instytucji zwolnienia od kosztów sądowych i wskazał, że pozwany nie przedłożył żadnego dokumentu obrazującego jego sytuację majątkową. Sąd podał, że pozwany w oświadczeniu poprzestał jedynie na ogólnikowym stwierdzeniu, że nie jest w stanie ponieść opłaty bez uszczerbku koniecznego dla utrzymania siebie i swojej rodziny.

Brak aktywności strony prowadzi do negatywnych konsekwencji, a Sąd nie jest władny z urzędu uzupełnić luk w przedstawionym przez stronę stanie faktycznym, jeżeli obowiązek wykazania określonej okoliczności obciąża stronę.

Sąd powołując się na art. 109 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wskazał na możliwość zarządzenia przez Sąd dochodzenia celem ustalenia rzeczywistego stanu majątkowego wnioskodawcy, ale zaznaczył, że ma to charakter fakultatywny i jest stosowane w razie powzięcia wątpliwości co do sytuacji finansowej strony. W sytuacji, gdy brak jest jakichkolwiek informacji w tym zakresie nie można mówić o wątpliwościach.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł pozwany. Skarżący zarzucił Sądowi:

- naruszenie art. 102 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez odmowę jego zastosowania, tj. odmowę zwolnienia pozwanego od kosztów sądowych jako osoby nieposiadającej środków na ich uiszczenie,

względnie art. 101 ust.1 ustawy, na podstawie której istniałaby możliwość częściowego zwolnienia pozwanego od kosztów sądowych,

- naruszenie art. 102 ust.2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez rozpoznanie sprawy bez wezwania pozwanego do złożenia oświadczenia na formularzu urzędowym,

- błąd w ustaleniach faktycznych i błędną ocenę zebranego materiału dowodowego w sprawie, polegającego na uznaniu, że pozwany powinien poczynić oszczędności na zgromadzenie opłaty od zarzutów, gdy tymczasem sytuacja materialna pozwanego uniemożliwia w chwili obecnej poczynienie jakichkolwiek oszczędności.

W ramach zgłoszonych zarzutów skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i zwolnienie pozwanego od opłaty od zarzutów, względnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się uzasadnione i doprowadziło do uchylenia zaskarżonego postanowienia.

Merytoryczną ocenę sytuacji majątkowej pozwanego powinno poprzedzić wezwanie do złożenia oświadczenia obejmującego szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania. Zgodnie bowiem z treścią art. 102 ust.2 do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powinno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów. Oświadczenie sporządza się według ustalonego wzoru. Jeżeli oświadczenie nie zostało złożone, albo nie zawiera wszystkich wymaganych danych, stosuje się art. 130 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 101, z póź. zm.).

Sąd nie zastosował art. 130 k.p.c. i poprzestał na informacji pozwanego zawartej w piśmie z dnia 17 lutego 2016 roku o braku środków na uiszczenie opłaty od zarzutów. Ocena stanu majątkowego pozwanego, bez uprzedniego wezwania pozwanego do złożenia oświadczenia, musi być więc uznana za przedwczesną. Uznać należało, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał wniosku o zwolnienie od opłaty od zarzutów w sposób wynikający z ustawy.

Mając na uwadze powyższe, postanowienie z dnia 21 marca 2016 roku, na podstawie art. 397 §2 w zw. z art. 386 §4 k.p.c. polegało uchyleniu.

(...)

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...)